

Poština plačana v gotovini

ŠTEVILKA 6

LETNIK XXXVIII

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. JUNIJA 1937

VSEBINA: Trgovstvo napada združništvo. — Dr. Milorad Nedeljković: Narodna banka in poljedelstvo. (Konec.) — Dr. Basaj: Disciplina v blagovnem združništvu. — Obveznice za likvidacijo kmetijskih dolgov. — Zvezine objave. — Združništvo v inozemstvu.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ štev. 6, I. 1937.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Adlešičih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 3 popoldne v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Glavna skupština Seoske blagajne za štednjo i zajmove u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. n. n. j., obdržavati će se dne 29. junija 1937 u 16 ½ sati u prostorijama Gospodarskog društva. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izvještaj upravnog i nadzornog odbora. 3. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za godinu 1936. 4. Izbor nadzornog odbora. 5. Eventualia.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 3 popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. julija 1937 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti.

30. redni občni zbor Ljudske posojilnice v Celju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 2. julija 1937 ob 3 popoldne v posojilniški posvetovalnici. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za 25. 9. 1936 in 31. 12. 1936. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Nadomestne volitve načelstva. 6. Nadomestne volitve nadzorstva. 7. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši 1 uro kasneje drug občni zbor, ki sklepa po § 32 pravil pri vsakem številu navzočih združnikov.

Ustanovni občni zbor »Lesno produktivne zadruge« za Selško dolino na Češnjici, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 ob 14 v zborovalnici Gospodarske zadruge v Češ-

njici. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Čitanje in sprejetje pravil zadruge. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Češnjici pri Železnikih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. julija 1937 ob 2 popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Poročilo načelstva in nadzorstva. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Prememba pravil v § 33. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 ob 9 dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Zaključni občni zbor Mlekarske zadruge v Črnomlju v likvidaciji, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 ob 10 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo likvidacijskega odbora. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 4. Zaključitev likvidacije. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice na Črni gori pri Ptuj, r. z. z n. z., se bo vršil dne 24. junija 1937 ob 3 popoldne v pisarni posojilnice. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zбора. 2. Pregled računov iz leta 1936 od 29. septembra in 31. decembra. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Poročilo o reviziji. 5. Razni predlogi.

Občni zbor Strojne zadruge v Dragonji vasi-Mihovcih, r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 15 v hiši načelnika. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske nakupne in prodajne zadruge v Dolenji vasi pri Ribnici, r. z. z o. z., se bo vršil dne 30. junija 1937 ob 5 popoldne v Dolenji vasi v prostorih Mlekarne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 3 pop. v združnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje in odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

Člani Zadružne zveze dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25 Din na leto, za pol leta 12⁵⁰ Din. — Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Trgovstvo napada zadružništvo.

Dne 25. maja t. l. je bila v Belgradu konferenca vseh trgovinskih zbornic iz Jugoslavije. Pri tej priliki so zlasti obravnavali načrt novega zakona o gospodarskih zadrugah in na koncu sprejeli resolucijo, ki predstavlja po svoji vsebini višek napadov proti zadružništvu, ki smo jih bili doslej navajeni. Naša javnost je že navajena, da se na vseh sestankih, konferencah in kongresih trgovcev delijo lekcije in podaja kritika na vse strani. Na svojih zborovanjih so se trgovci navadili, da zavzemajo položaj edino poklicanega in edino konstruktivnega elementa in da na vseh straneh vidijo pokvarjenost, krivico, nerazumevanje. Obžalovati je treba, da gledajo trgovske zbornice na tako važne probleme ozkosrčno in s stališča sebičnih interesov določene vrste ljudi. Stališče, ki ga trgovske zbornice zavzemajo v tej resoluciji, in način, kako sodijo o posameznih problemih, se ne more smatrati za objektivno, kar je le obžalovati. O resoluciji se ne more reči drugega, kakor da je zelo enostranska in neobjektivna, kar se vidi iz trditve, da nima zadružništvo v današnjih razmerah nobene praktične niti teoretične upravičenosti. Zbornicam bi vendar moralo biti znano, da je

zadružništvo pri nas v primeri z drugimi naprednimi državami, kakor so na primer Danska, Anglija, Švedska, Finska, Češkoslovaška, Švica itd., šele v povojih. Vprašati se moramo, kakšno bi bilo šele stališče trgovskih zbornic, ko bi naše zadružništvo doseglo tisto stopnjo razvitka in bi moglo izkazovati take uspehe kakor jih izkazuje v omenjenih deželah.

Neobjektivnost, enostranost in stanovska ozkosrčnost prihaja do izraza zlasti v zahtevi: »Zadruge se morajo smatrati kot ena izmed oblik trgovskega združevanja ter je zato za nje mesto v trgovinskem zakonu.« Mislimo, da je samo neobjektivnost in pristranost mogla narekovati tako zahtevo, ker si ni mogoče predstavljati, da bi trgovske zbornice ne vedele, da zadruge niso obrati, ampak pomožni obrati njihovih članov, osnovani z namenom, da jim pomagajo bodisi pri nabavi potrebnih predmetov, bodisi pri predelavi njihovih proizvodov, bodisi pri prodaji njihovih proizvodov. Ravno zato pa v vseh kulturnih državah posebno zakonodajstvo regulira delo zadružnih organizacij in bi mi na vsak način napravili nekak unikum, če bi po nasvetu trgovskih zbornic zadruge podredili istim zakonskim

odredbam, pod katere spadajo navadna trgovska in pridobitna podjetja.

Zbornice trdijo v svoji resoluciji tudi debelo nerresnico. »Samo ime zadruga«, pravijo zbornice, »ali samo ta oblika združevanja še ne opravičuje podeljevanja fiskalnih in drugih ugodnosti...« Nepojmljivo je, kako so mogle zbornice napisati in podpisati tako debelo nerresnico. Nepoučen bralec bi mogel na podlagi te trditve dobiti vtis, da je zadostno, dati kakršnemukoli podjetju naziv zadruga, pa bi to podjetje dobilo vse mogoče ugodnosti. To je seveda povsem napačno. Prvič, naziv zadruga doslej, žal, ni zaščiten v naši zakonodaji. To dokazuje veliko število delniških družb, ki se kitijo z imenom zadruga, čeprav nimajo z zadružnim delom in z zadružnimi principi nobene zveze. Drugič, tudi ustanove, ki so osnovane po zadružnih zakonih, ne morejo lahko doseči davčne oprostitve (ne pa: mnoge ugodnosti, kakor se izražajo zbornice). Zdruga morejo biti oproščene davkov le, ako izpolnjujejo zelo trde pogoje, ki jih predpisuje zakon. V členu 76., točka 7. določa zakon o neposrednih davkih, da se davka oproščajo samo zdruga, ki so osnovane po zakonih o zadrugah, ako ne dele dobička, ako ne dajejo tantijem članom načelstva in nadzorstva in ako se njihove rezerve ne morejo nikoli porazdeliti med zadružnike. Zakon gre še dalje in v dodatku odreja, da zdruga, ako poslujejo z nečlani, nimajo pravice do oprostitve in da ima vsak odstopnik od predpisov v teh točkah kakor tudi prodaja luksuznih predmetov in prodaja alkoholnih pijač za posledico trajno izgubo davčne oprostitve. Kje je torej objektivnost trgovskih zbornic, ko trdijo,

da zadostuje ime zadruga, pa se lahko uživajo vse mogoče ugodnosti?

Zdruga dosežejo davčno oprostitvev samo, če izpolnjujejo prav trde pogoje. Zbornice pa ponavljajo besede, ki se kakor refren slišijo na vsakem trgovskem zborovanju, da zdruga prodajajo vsem in vsakomur. To je nerresnica, katere bi se morale zbornice kot javnopravna telesa izogibati. To pa tem bolj, ker obsega taka trditev žalitev obstoječega pravnega reda. Kajti ne obstoje samo strogi predpisi, po katerih morejo zdruga doseči davčno prostost, ampak se ti predpisi tudi zelo strogo uporabljajo, celo strožje kakor bi se smeli. V razumljivi skrbi, da pribavijo državni blagajni čim več dohodkov, obdavčujejo finančni organi tudi zdruga, ki izpolnjujejo vse pogoje za oprostitve. Tako je na primer ministrstvo financ, oddelek za davke, z odlokom št. 26.204/III z dne 14. 4. 1937 obdavčilo neko zdruga samo zato, ker je v njenih pravilih določeno, da se morejo njene rezerve uporabiti za pokritje morebitnih izgub. Taki slučajni nepravilnega obdavčenja niso osamljeni. Zdruga zveze dobivajo dan na dan pritožbe od zadrug, da se jim je predpisal davek, dasiravno izpolnjujejo vse pogoje za oprostitve. In potem je zelo smelo, ako zbornice trdijo, da prodajajo zdruga vsem in vsakomur in da uživajo vse mogoče ugodnosti.

Trgovci niso tako mnogoštevilni stan, kakor hočejo sebe predstavljati. Zbornice opravičujejo svoje stališče z dozdevno skrbjo za obče interese trdeč, da zdruga »na eni strani škodujejo našim javnim financam direktno in indirektno, na drugi strani pa ogrožajo obstoj pomembnega dela na-

šega srednjega stanu, ki je glavni nosilec družabnega in gospodarskega reda«. V tem pogledu je značilna trditev, ki je priobčena v uvodu poročila s konference, kjer se alarmira javnost, da je v nevarnosti obstoj 300.000 trgovcev. Od kod so izvlekli številko 300.000? Po statistiki iz l. 1921, po kateri ni bila objavljena nobena druga, je bilo samostalnih trgovcev in ugostiteljskih obrtnikov vsega skupaj 125.000. Potemtakem trgovci niso tako mnogoštevilen stan, kakor se predstavljajo. Toda ako je njihovo število zares v vmesni dobi narastlo na 300.000, potem je gotovo, da zadruga ne ogrožajo njihove eksistence, ampak da se vzporedno z razvojem zadržug množe tudi trgovska podjetja.

Trgovci spadajo v vrsto najmanj važnih davčnih zavezancev. Kar tiče skrbi za državne finance in z ozirom na trditev belgrajske trgovske zbornice, da so trgovci tisti, ki plačujejo davke in vse ostale davščine, je treba pripomniti, da se trgovci preveč hvalijo. Zbornicam so vsekakor znani izvori državnih dohodkov. Od približno 10 milijard dinarjev skupnih dohodkov znašajo neposredni davki (zemljarina, uslužbenski davek, družbeni davek in pridobnina) skupaj nekaj nad 2 milijardi dinarjev in to plačajo v večjem delu kmetje in uslužbenci. Na trgovce odpade samo majhen del pridobnine, ki znaša okoli 400 milijonov dinarjev. To vsoto plačajo vsa poedina trgovska, industrijska, obrtna, rudarska, prometna, lekarniška, hotelirska i. t. d. podjetja. Koliko plačajo sami trgovci, ni znano. Pač pa je znano, da plačajo samo obrtniki 76 milijonov dinarjev, oziroma blizu četrte celokupne pridobnine. Ako se upoštevajo vse druge kategorije

pridobninskih zavezancev, bo težko priti do zaključka, da plačajo trgovci kot neposredni davek več kakor 100 milijonov dinarjev. Pa tudi če bi ta vsota bila nekoliko višja, bi to vendar zbornicam ne dajalo pravice, da proglašajo trgovce »za glavne nosilce današnjega gospodarskega reda«. Tem prej, ker so v združništvu pri nas organizirani kmetovalci in potem državni uslužbenci, za katere bi bilo smelo trditi, da so v manjši meri nosilci gospodarskega in društvenega reda nego trgovci. Čas je, da trgovci razumejo, da niso niti edini niti najvažnejši davkoplačevalci. Po našem davčnem sistemu odpade večji del davčne obremenitve na konsumente, a konsumenti so tisti, ki se organizirajo v zadruga, so tisti, v katerih imenu govori združništvo, to so kmetje, uradniki, delavci, obrtniki, to so dostojni in produktivni elementi, vasi in mesta, ki ne žele izbegavati obveznosti nasproti državi, ampak iščejo v združništvu pot in način, da se izognejo nepotrebnega tributa v korist posredovalcev.

Po svoji ideologiji in po svojem poslovanju je naše združništvo eno izmed najbolj čistih v celem svetu. Zbornice dovoljujejo v svoji resoluciji velikodušno, da se smejo ustanavljati kmetijske zadruga za skupno nabavljanje orodja, strojev, semenja in drugih v kmetijstvu potrebnih predmetov, potem kreditne zadruga za organiziranje male štednje med kmetovalci in nazadnje še zdravstvene zadruga. Medtem so to le postranske oblike združnega organiziranja. Zato so zbornice pripravljene, da jih tolerirajo, dočim na drugi strani zahtevajo, da se absolutno zabranijo konsumne zadruga, odnosno da se popolnoma izenačijo s tr-

govskimi podjetji. Kakor se vidi, zbornice ne vedo, da je namen zadružništva, v prvi vrsti zaščititi potrošnike. Če bi se hotele zbornice nekoliko bližje spoznati s statistiko mednarodne zadružne zveze, ako bi malo natančneje premotrile strukturo članstva zadružnih organizacij v svetu, bi mogle ugotoviti, da spada 80% članstva med potrošnike. Potrošno zadružništvo tvori hrbtenico zadružnega gibanja, vzporedno z njim pa se razvija tudi produktivno zadružništvo, poglavito v agrarnih državah, kakor je na primer naša, ker težijo kmetovalci za tem, da se izognejo plačevati tribut ne samo pri nabavi potrebnih predmetov, ampak tudi pri prodaji svojih lastnih proizvodov, pri prodaji svoje delovne sile, pri prodaji produktov svojih žuljevih rok in svojega z znojem pridobljenega polja.

Tako prizadevanje je ne samo opravičeno, ampak je tudi plemenito in zasluži vse priznanje in podporo. Zbornice so torej zelo pogumne, ko žele konsumentom in producentom osporavati pravico do zadružnega organiziranja, oziroma ko nastopajo proti potrošnim in proizvajalnim zadrugam. Zbornice se sklicujejo na dozdevne zlorabe. Morale bi pa vedeti, da je zadružnim zvezam mnogo več ležeče nego njim na tem, da se vrši zadružno delo v pravem duhu. Naše zveze preganjajo vsako nepravilnost in jo bodo preganjale, kadarkoli bi se pojavila v zadružnem delovanju. Ko govorijo tako avtoritativno o zadružništvu, bi morale zbornice vedeti, da je naše zadružništvo po svoji ideologiji in po svojem poslovanju eno izmed najbolj čistih v celem svetu. Zadružništvo je celo toliko čisto, da so ga predstavniki iz drugih dežel celo karali, da se zaradi

prevelikega doktrinarstva in prevelike privrženosti do zadružnih principov ne razvija z zadosti hitrim tempom, da naše zadružništvo tudi daje ideološkemu momentu preveliko prednost pred poslovnimi uspehi. Ker je to točno in znano, potem je ne samo neobjektivno, ampak tudi pristransko, očitati našemu zadružništvu popačenje zadružnih principov, kakor so to storile zbornice.

Glavna zadružna zveza v Beogradu je ob priliki razprav, ki so izšle v dnevnem časopisju o navedeni resoluciji, izdala naslednje pojasnilo:

Po vseh raznih objavah belgrajske trgovske zbornice Glavna zadružna zveza ni mogla niti malo ublažiti svoje sodbe, ki jo je izrekla o resoluciji trgovskih zbornic glede gospodarskih zadrug. Čim bolj smo čitali to resolucijo in vse tisto, kar je kasneje objavila trgovska zbornica v Beogradu, tem manj smo se mogli otresti vtisa, da je resolucija sestavljena z veliko pretencioznostjo in nepoznavanjem zadružništva, da so vanjo privzete netočne trditve z dosti nelogičnostmi in s stalnim generaliziranjem posameznih pojavov.

Trgovske zbornice so se postavile na stališče modrijanov in učiteljev sveta, nadele so si togo Katona, pa dajejo lekcije na levo in desno, poučujejo zadruharje in pristojne državne forume, kakšno bi naj bilo to zadružništvo, kdo vse bi naj imel nad njim skrbstvo in v kakšnih mejah naj deluje. Z veliko brigo za državni fiskus, za pravilnost in red, za pravičnost in čistost poslovanja — vse to ne na svojem, ampak na zadružnem področju — hočejo trgovske zbornice po svojem okusu skrojiti pokrivalo, ki naj bi ga nosilo zadružništvo.

Treba je zares biti popoln laik v

poznavanju združništva tako pri nas, kakor v ostalem svetu, tako v teoriji kakor tudi v praksi, če se hoče nagromaditi toliko netočnosti, kakor so to storile trgovske zbornice. Bilo bi nemogoče omenjati vse te nelogičnosti in netočnosti v okviru enega članka. Omejiti se hočemo samo na nekatere ugotovitve, ki bodo dovoljno dokazale vse ono, kar smo trdili o tej resoluciji trgovskih zbornic glede gospodarskih zadrug.

Trgovske zbornice priznavajo v uvodu resolucije brez omejitve nesporno pravico konsumentom, da se organizirajo v zadrugah za nabavo blaga, ki jim je potrebno za osebno potrošnjo. V daljnem razpravljanju omejujejo to pravico samo na nabavo orodja, strojev, semenja in drugih predmetov, potrebnih v kmetijski produkciji. Kolikorkoli naj človek nateza logiko, ne more teh trditev spraviti v prijateljski položaj, tudi samo navidezno ne.

Sedanji zakonski načrt o gospodarskih zadrugah, s katerim se hoče zenačiti naša združna zakonodaja, imenujejo trgovske zbornice idololatrijo (malikovalstvo) nasproti združništvu.

Mi trdimo, da je ta zakonski načrt daleč od tega, da bi z njim združništvo dobilo to, kar ima v drugih deželah. Če hoče ta zakon zenačiti našo združno zakonodajo in si pri tem osvaja vsaj neke odredbe, ki jih ima v veliko večji meri združna zakonodaja drugod, kjer je soliden trgovski stan bolj razvit in bolj številen, pa se kljub temu ne dviga zoper združništvo, potem pomenja to po mnenju trgovskih zbornic idololatrijo združništva. To je približno tako, kakor tudi kodifikacijo trgovskih pravic z zakonom o trgovskih zbornicah in

trgovski zakon sam imenovati idololatrijo trgovcev.

Trgovske zbornice so za to, da se združništvo stlači pod trgovski zakon. Že iz tega se vidi, da jim ni jasno, kaj je združništvo. Po tej njihovi koncepciji in po formuliranem predlogu dopuščajo trgovske zbornice širokosrčno — zopet logična zveza z uvodom resolucije! — da naj obstojajo zadruge za pospeševanje kmetijske produkcije, zdravstvene zadruge in — vendar! — kreditne zadruge. Torej: mogle bi delovati kreditne zadruge, da bi dovoljevale posojila, ki bi jih združniki potrošili pri trgovcih; proizvodjalne, da bi mogli trgovci kupovati in drago prodajati, dočim bi bilo treba konsumne zadruge popolnoma brisati kot škodljive tako za potrošnika samega, kakor tudi za trgovca in za državni fiskus.

Zadruge otežujejo, pravijo trgovske zbornice, že tako težavni položaj naše nacionalne trgovine. Toda ali ni naše združništvo nacionalno in to v celoti, dočim dober del trgovcev ne pripada našemu narodu niti po krvi, niti po jeziku?

Trgovske zbornice zahtevajo tudi, da se zadrugam prepove izvrševati zavarovalne posle. Morda zato, ker so zavarovalni zavodi večjidel v tujih rokah, pa bi to škodilo našemu nacionalnemu gospodarstvu.

Trgovske zbornice omenjajo »popačeno združništvo« in pod izraz »popačeno združništvo« tlačijo brez razlike vse naše združništvo. Toda konstatirati je treba, da so borci proti popačenemu združništvu na naši strani. Zadrugne ustanove imajo voljo in pogum, da se na vsej črti bore proti popačenemu združništvu. Kolikor je v združništvu

nepravilnosti (in kje jih ni?), jih združne ustanove odstranjujejo same od sebe, ker so take nepravilnosti največja ovira širjenju združništva. Generaliziranje ni niti lojalno, niti pravično orožje v boju proti združništvu. Komu pride na um, da bi težke grehe in nekorektnosti posameznih trgovcev pripisoval celemu trgovskemu stanu? In to kljub temu, da časopisje skoraj vsak dan poroča o aferah trgovcev (prodaja pokvarjenega ali ponarejenega blaga, lažno bankrotstvo itd.).

Trgovske zbornice govorijo tudi o ugodnostih, ki jih uživa združništvo. Toda mi smelo trdimo, da vse ugodnosti in vse sanacije združnih ustanov ne znašajo niti tretjino tega, kar je samo belgrajski čaršiji odpisanega od njenih dolgov pri Narodni banki, da ne govorimo o drugih beneficijah tako pri Narodni banki, kakor pri ostalih poldržavnih institucijah.

Trgovske zbornice so tudi v skrbeh za državni fiskus. Toda mi trdimo, da je državni fiskus utrpel mnogo večjo škodo pri zatajevanju dohodkov, pri lažnih bankrotih in pri nekorektnem poslovanju posameznih trgovcev, kakor znašajo te združne ugodnosti. Kadarkoli je država zahtevala, da naj se obdavčevanje dohodkov pri pridobitnih podjetjih vrši na podlagi pismenih dokumentov in poslovnih knjig, so se trgovci kar najbolj energično upirali takim zahtevam in so terjali, da se obdavčevanje vrši po principu samoobdavčevanja, t. j. po svobodni oceni samih trgovcev.

Enak je slučaj glede zahteve, da se vodstvo trgovskih poslov in trgovsko poslovanje postavi na sodobno podlago, to je, da so trgovci obvezani v redu voditi po sodišču potrjene knjige. Trgovci so

enodušno in celokupno nastopili proti taki zahtevi.

Trgovci se smatrajo za glavnega nosilca sedanjega družabnega in gospodarskega reda. Zadrugarji smatrajo sedanji družabni in gospodarski red za bolnega in hočejo, da ga v interesu socialnega miru in civilizacije sploh lečijo po preizkušenih združnih metodah, da bi bila porazdelba gospodarskih dobrin bolj pravična in da bi se izognili težkim socialnim pretresljam.

Nenavadno oster trn v peti so trgovcem konsumne zadruge (zopet v logični zvezi z uvodom resolucije). Te zadruge da ogrožajo tako državni fiskus kakor tudi obstoj znatnega dela srednjega stanu. Trgovske zbornice pozabljajo, da zadrugar plačuje davke, da se krepí njegov gospodarski položaj in da se s tem večja tudi njegova davčna moč na ta način, ker dobiva v zadruzi dobro robo, dobro vago in umerjene cene. Slednjič pa zakaj naj bi se dajal monopolski položaj trgovcem pri oskrbovanju konsumentov z življenjskimi potrebščinami? In zakaj naj bi denar organiziranega konsumenta odhajal v žep posredovalcev, ko lahko ostane v žepu konsumenta?

Trgovske zbornice nastopajo tudi v obrambo potrošnikov (konsumentov). *Risum teneatis, amici!* Saj je znana njihova borba v interesu konsumentov, ko so nastopili proti velikim trgovskim skladiščem.

Trgovske zbornice bi bile rade tudi združne strokovnjakinje, pa pravijo: »Sprejemanje hranilnih vlog je treba omejiti na občinske ali okrajne kreditne zadruge, ker je treba, da imajo kreditne zadruge nek večji teritorialni obseg, ki bo dajal potrebno poročstvo za pravilno poslovodstvo.« Večje delovno področje

daje torej trgovcem garancijo, da se bodo posli v kreditnih zadrugah pravilno oskrbovali. Mi zadrugarji mislimo drugače. Ravno pri kreditnih zadrugah z velikim delovnim področjem je dobiti dosti nezadružnih pojavov. Kreditne zadruge Rajfajznovega ustroja se ravno odlikujejo s tem, da imajo majhen delovni okoliš. Pri teh zadrugah je potrebno, da se člani med seboj kolikor mogoče osebno poznajo. V prvi vrsti zaradi jamstva za obveznosti zadruge in zato, ker je v kreditnih zadrugah kapital sredstvo za gospodarsko krepitev članov, a narava kapitala je prilagodena naravi in potrebi kmetijskega gospodarstva. Za male potrebe so potrebna tudi majhna sredstva. Zato se v zadrugah ne dajejo posojila na menico, ampak na zadolžnico. Ne morejo se torej pri kre-

ditnih zadrugah uporabljati odredbe zakona, ki se uporabljajo pri zasebnih denarnih zavodih, katerih namen je čim večji dobiček in pri katerih kapital ne služi človeku, ampak dela iz njega sužnja.

Končamo z besedami dr. Horaca M. Kallena, profesorja filozofije na Novi šoli za socialno raziskavanje, ki jih je napisal v »Consumer's Cooperation«:

»V sedanjosti, ki jo vznemirjajo in obvladujejo oznanjevalci boja za moč, je naloga združništva, da mobilizira vse svoje sile, da postane gmotno in duhovno življenje vsakega posameznega človeka bogatejše in udobnejše. Če bomo imeli pogum in zadostno ustvarjalno silo, potem to ne bodo sanje, ampak resničnost, ki bo pripomogla k rešitvi naše civilizacije.«

Dr. Milorad Nedeljković, generalni direktor Poštne hranilnice:

Narodna banka in poljedelstvo.

(Govor na zboru delničarjev Narodne banke dne 7. marca 1937. — Konec.)

Teško stanje našega kmetijstva datira še od prevrata. Zaradi ilustracije navajamo mesto iz spomenice Narodne banke same ob njeni petdesetletnici (str. 105):

»Najtežje stanje pa je bilo v tem času vsekakor v kmetijstvu. Popolnoma opustošena zemlja je zahtevala velike investicije, da bi se lahko obdelala. Z namenom nabavljanja potrebnega orodja in surovin so se na hitro ustanovljale zadruge za obnovo, ki so bile v zvezi z Odborom za obnavljanje poljedelstva. Odbor za obnavljanje pa nikakor ni mogel dobiti potrebnega kredita, zaradi česar je ostal neaktiven vse do polovice

leta 1919. K vsemu temu pa je prišlo še teško stanje kmeta. Po neki cenitvi iz leta 1919, ki se lahko smatra za verjetno, je izgubil srbski kmet med vojno in za časa okupacije po različnih vidikih okrog 5 milijard imovine, dočim se iz poročila o količini žigosanih kron v Srbiji vidi, da v tej pokrajini ni bilo več ko 600 milijonov kron in 50 milijonov levov. Ako se od tega odračuni znesek, ki je bil v rokah trgovcev in nepoljedelcev, so imeli v tem času kmetje v rokah komaj kakih 50 milijonov kron kot odškodnino za vso uničeno imovino. Ako pa se temu pridene stalna devalvacija krone, postane šele jasna slika narod-

nega siromaštva in splošne nemožnosti, da bi se poljedelstvo obnovilo z lastnim naporom.«

Začelo se je torej s tako razrvanimi temelji našega kmetijstva. V kratki dobi visokih cen za poljedelske proizvode, ki je takoj za tem sledila, se je začelo stanje našega kmeta nekoliko boljšati, toda kmet se je moral hkrati tudi zadolževati, da je lahko obnovil svoj živi in mrtvi inventar in si dokupil zemljo za obdelovanje. Zadolžil se je v cenenih dinarjih, plačeval pa je visoke cene za vse, kar je kupil, ker je bil prepričan, da bodo tudi njegovi proizvodi obdržali visoko ceno.

Situacija pa se je kmalu spremenila z nastopom velike svetovne agrarne in tej sledeče splošne gospodarske krize, ki je trajala skoraj cel decenij. V tem času se je stanje našega poljedelstva in naših kmetov popolnoma upropastilo. Nizke cene žitu so prisilile manjša kmečka gospodarstva, da odprodajo svojo živino in prenehajo nabavljati najpotrebnejše orodje; ko pa tudi to ni pomaglo, so kmetje zapadli v velike oderuške dolgove (ker so jim bila kot menično nesposobnim vrata Narodne banke in drugih solidnih denarnih zavodov vedno zaprta). Med krizo so cene vsem dobrinam v prometu, najbolj pa poljedelskim pridelkom jako padle (za rastlinske pridelke in živino za $\frac{1}{2}$, za industrijske izdelke za $\frac{1}{3}$), dočim se je vrednost denarja v istem razmerju dvignila (za kmeta torej podvojila). Zato so se tudi dolgovi z obrestmi, ki so bili napravljani v času visokih cen, avtomatično podvojili. Poleg tega so se pa javne dajatve (državne, banovinske in občinske) še dalje zviševale, tako da so v času, ko je bila stiska najhujša, dosegle

največjo višino. Vse to je moralo izrpati naše poljedelstvo, ki je vsled navedenih okolištin zašlo v današnji težki položaj.

Ta položaj se lahko v nekoliko potezah oriše takole: Od skupnega kmetškega prebivalstva $\frac{1}{5}$ nima več nobene svoje zemlje, ampak živi od dnine, službe ali zunaj na tujih posestvih. $\frac{2}{3}$ samostojnih kmetijskih gospodarstev imata manj kot 3 hektarje orne zemlje, 70% ima torej manj kot 5 hektarjev zemlje. Število živine na teh gospodarstvih se je tako zmanjšalo, da se zemlja slabše orje in manj gnoji. Z anketo se je ugotovilo, da v vseh krajih naše države $\frac{1}{2}$ malih kmetijskih posestev nima popolne vprege, ampak si jo izposoja in to kasneje z delom ali žitom odplača. So tudi cele vasi, kjer $\frac{1}{2}$ ali celo $\frac{3}{4}$ kmetov nima svojega pluga, niti ne lesenega, ampak si še to izposojajo ali pa z motiko obdelujejo svoje njive. Ugotovljeno je, da je pri nas še nad 300.000 lesenih plugov v rabi, in sicer ne zaradi kulturne zaostalosti, ampak zaradi obubožanja kmeta. Posledica tega je, da daje zemlja vedno manjši donos. Na mnogoštevilnih anketah je ugotovljeno, da so mnoga gospodarstva imela letos vsega 6—7 q pšenice na 1 ha, dočim so imela še pred 10 leti 12—15 q; so pa celo kraji, kjer je donos žetve po ha danes še mnogo manjši.

Skupni dohodek našega poljedelstva je upadel v poslednjih 10 letih za celo polovico, računano po glavi prebivalstva zaradi močnega naravnega prirastka pa $\frac{2}{3}$ (naše prebivalstvo se pomnoži letno za kakih 200.000 duš; od zedinjenja do danes smo se pomnožili za 3.000.000 duš). Z naraščanjem prebivalstva in upadanjem donosa žetve nam preti še nadalj-

nje obubožanje našega kmetijskega prebivalstva.

To je že sedaj, po svoji ogromni večini siromašno. Zato je njegova prehrana padla do kritične točke ter se opaža previsok procent obolelosti in umrljivosti tako pri odraslih, a še bolj pri deci. Težke ekonomske, zdravstvene in kulturne razmere na naši vasi lahko odjeknejo tudi v ekstremnih političnih in socialnih pokretilih.

Vse to nas mora interesirati tako z državno političnega kot tudi z gospodarsko političnega stališča. Če je poljedelstvo pri nas tako propadlo, da zemlja ne more več hraniti svojega gospodarja, nego da se mora ta navzlic vsem dohodkom in postranskim zaslužkom zadolževati, naposled pa celo propade, tedaj nastane vprašanje, kje bomo našli možnost prehrane in obstanka za take mase naroda. Ali moremo pred takimi izgledi, ki jih ima najvažnejša panoga našega narodnega gospodarstva, mirno gledati v našo finančno in kulturno bodočnost in varnost!

Ugotovili smo že poprej, da ne moremo iskati izhoda v razvitku industrije do te mere, da bi ona prevzela in prehranjevala vse naše siromašno kmetško prebivalstvo. Kakega drugega izhoda pa tudi ni. To pomeni, da je edini izhod, ki nam ostane, ta, da se znova poprimemo našega poljedelstva in povzdignemo z osredotočenimi naporji njegovo produktivnost in rentabilnost tako, da nas lahko hrani, brani in kulturno dvigne.

Sredstva, ki bi jih bilo treba porabiti za povzdigo našega poljedelstva, so različna. Ne bom jih tu našteval v cellem obsegu, ker bi to moral biti predmet nove, temeljito izdelane nacionalne agrarne politike, ki bi jo izvajala dr-

žava, banovine, občine in vsa društva ter organizacije privatne iniciative. Tu se bom zadržal samo pri enem sredstvu, ki nas utegne na tem zboru bližje zanimati in sicer pri odgovarjajoči kreditni politiki zlasti Narodne banke.

Zboljšanje narodnega gospodarstva z ugodnim in cenanim kreditom je osnovna dogma naše Narodne banke. Po mojem mnenju kredit ni neko čudotvorno sredstvo, da bi samo on — pa če bi bil tudi najcenejši — lahko kogarkoli dvignil: to se najbolje vidi pri naši domači industriji. Če pa so podani drugi pogoji, lahko cenen, ugoden in izdaten kredit mnogo pripomore, da se dvigne ena ali druga gospodarska panoga. Ta kredit mora danes dati naša Narodna banka in to naši najštevilnejši in najvažnejši temeljni panogi gospodarstva, našemu poljedelstvu. Narodna banka ima za to vse zakonite možnosti: naš poljedelec je danes sposoben, da se menično zavezuje. Nar. banka je z zakonom pooblaščen, da sprejema v reeskont njegove menice potom Zveze kmetijskih zadrug in potom Privilegirane agrarne banke, za enkrat do 25% zneska skupnega svojega meničnega portfelja, kar pomeni, da lahko za enkrat prevzame v svoj portfelj kmetijskih menic za preko 400 milijonov dinarjev, torej osemkrat več kot jih ima danes; za to ima pa tudi zadosti možnosti po stanju svojega metalnega in deviznega kritja. Čim jasneje se bo ta dolžnost Narodne banke, da kreditira v pravem sorazmerju tudi naše poljedelstvo, precizirala v zavesti uprave same in v zavesti celega naroda in državne uprave, tem bolj se bo morala povečavati ta kvota, določena za poljedelski kredit. Zlasti še, ker se je danes popolnoma prečistilo vprašanje o tem, da po-

ljedelske menice nič ne zaostajajo niti po svoji notranji vrednosti (solidnosti), niti v pogledu likvidnosti za trgovinski, industrijski, rudarski in bančni menicami, ki jih ima Nar. banka v svojem portfelju. Te »poslovne« menice so že davno zgubile svoj mitologični prestiž kot »papir, ki se brzo in z lahkoto pretvori v zlato ali ki se vsaj plača v navadnem papirnatem denarju. Nasprotno je znano, da se ogromna večina teh menic prolongira cele decenije, o njihovi solidnosti pa govorijo najbolje odpisi, ki so jih Narodna banka in drugi denarni zavodi morali zaradi njih izvršiti in ki znašajo stotine in stotine milijonov. Pa če poleg vsega tega one v principu lahko služijo za kritje novčanic Narodne banke, zakaj bi ne mogle vsaj v isti meri tudi kmetijske menice, ki imajo za svoje kritje vse ono, kar rodi po naših poljih in njivah, naš vsakdanji kruh? Sicer smo pa videli iz samih izjav današnje uprave Narodne banke, da nameni njene emisijske in kreditne politike niso samo valutno politične, ampak tudi ekonomsko politične narave. Tu pa je ogromna panoga našega gospodarskega življenja, kjer je tudi treba, da se ti principi iskreno in od srca porabijo.

Konkretno govoreč, danes pri ključku likvidacije starih kmetskih dolgov, kontrahiranih pretežno pri privatnih upnikih in privatnih bankah, pod znano težkimi pogoji, se nam odpira aktualni problem novega kredita za poljedelstvo. Ta novi kredit lahko nudi danes našemu poljedelstvu samo naša Narodna banka in to od nje danes zahteva ves naš narod z vsó pravico. Načini in metode, po katerih Narodna banka lahko izvrši to svojo nacionalno dolžnost, so očigledno ti-le:

1. da takoj in v čim večjih izmerah pristopi kreditiranju naših kmetijskih zadrug s tem, da lombardira njihove terjatve pri Privilegirani agrarni banki, katere terjatve so si te zadruge pridobile z oddajo svojega poljedelskega portfelja. Da bi se tem potom čim prej mogli nuditi krediti našemu združništvu, bi ne bilo treba čakati, da se izročeni portfelji definitivno obračunajo pri Privilegirani agrarni banki, ker bi to zaradi ogromnosti poslov lahko dolgo trajalo, ampak treba je obnoviti zadruharstvu kredite že na podlagi samih portfelju zadolžnic in menic, in proti ustrezni cesiji pravice Narodni banki, da ta lahko prvenstveno zahteva pri Privilegirani agrarni banki plačilo za na ta način izdane predujme.

2. Hkrati je treba oživiti prej otvoreni kredit Privilegirani agrarni banki v znesku 200 milijonov dinarjev, a nato ta kredit tudi povečati, da bi Privilegirana agrarna banka mogla tudi s svoje strani začeti v čim širših razmerah novo epoho svojega dela, novega kreditiranja našega poljedelstva, ker danes nima skoro nobenih likvidnih sredstev, da bi mogla v tej meri razviti svojo delavnost. Pri tem kreditiranju Privilegirane agr. banke bosta solidarno pomagali tudi Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica, ki sta zagotovili, da bosta poprej otvorene kredite 200 milijonov dinarjev ponovno oživili in realizirali.

S temi postopki bi se mogle v najkrajšem času poživeti naše poljedelske kreditne zadruge in vse naše poljedelstvo.

To pomeni, da bi si obubožani naši poljedelci zopet lahko nabavili živino

in orodje za delo ter mnogo drugega in da bi se naše poljedelstvo zopet razcvetelo, a naša vas zapela.

Naš narod upira sedaj z vseh strani svoje oči v Nar. banko, njeno upravo in kraljevsko vlado, ki je na koncu koncev vrhovni gospodar tako Nar. banke

kot tudi naše celokupne ekonomske in kreditne politike, z globokim uverjenjem, da ga njegovo upanje v pomoč s te strani ne bo prevarilo in da bomo že prihodnje leto čitali v poročilu Narodne banke druge besede in druge številke o kreditiranju našega poljedelstva.

Dr. Basaj:

Disciplina v blagovnem združništvu.

Blagovne zadruge — višja stopnja.

Zadruge za skupno nabavo in vnovčevanje ali, kakor jih kratko imenujemo, blagovne zadruge so višja oblika združništva, nego je kreditno združništvo. Zato se tudi skoro redoma razvijajo pozneje in gre sam razvoj tudi mnogo počasneje kot pri kreditnih zadrugah. Poslovanje teh zadrug je bolj komplicirano kakor pri kreditnih zadrugah. To poslovanje predpostavlja gotovo stopnjo tehničnega znanja in trgovskih izkušenj.

Proti blagovnemu oderuštvu.

Za ustanavljanje blagovnih zadrug je bilo običajno tudi manj pobude. Posebno v krajih, kjer je razvita solidna zasebna trgovina s konkurenco spravila cene tako nizko, da je posredniški dobiček umerjen, v takih krajih se ne čuti potreba za ustanovitev blagovne zadruge. Zato so blagovne zadruge najprej nastajale tam, kjer je bilo razvito blagovno oderuštvo; saj so se tudi kreditne zadruge posebno hitro in močno razvile v pokrajinah, kjer je gospodovalo denarno oderuštvo.

Osnova — racionalna nabava.

Osnova kreditnih zadrug je solidarno jamstvo večjega števila združni-

kov, ki predstavljajo skupaj močnejšega, zanesljivejšega dolžnika kakor je poedinec. Zato dobi kreditna zadruha na denarnem trgu za posojila potrebni kapital po nižji obrestni meri. Osnova blagovnih zadrug pa je ta, da mora kmet svoje gospodarske potrebščine čim bolj racionalno kupovati, svoje gospodarske pridelke čim bolj racionalno vnovčevati.

Racionalna nabava potrebščin se javlja zlasti v sledečem:

a) Pri skupni nabavi se dosežejo **cene blaga na debelo**, ki so redno znatno nižje kot cene na drobno. Dosežejo se pa pri skupnem odjemu tudi **nižji prevozni stroški in ugodnejši odplačilni pogoji**. Če gre za odjem blaga v večjih množinah v teku celega leta na podlagi enega zaključka, se v pravkar navedenih ozirih dosežejo največje ugodnosti.

b) S skupno nabavo blaga se posameznik zavaruje **pred izkoriščanjem prekupcev**. To izkoriščanje se pri kmetijskih potrebščinah zlasti pojavlja v slabi kvaliteti, v dobavi, ki ne odgovarja dogovorjenim pogojem.

c) Blagovne zadruge gojijo pri članih tudi smisel za **racionalno uporabo potrebščin**, da se nabavljene potrebščine uporabijo res po načelu gospodarstvenosti. Trgovec tega interesa nima ali

ima mogoče celo nasprotni interes, da kmetje uporabljajo nabavljene potrebščine negospodarsko zato, da jih čim več kupujejo, on pa čim več proda. Tako je pri blagovni zadrugi s skupno dobavo potrebščin združen tudi strokovni, praktični in teoretični pouk, kako dobavljene potrebščine najbolj gospodarsko izkoristiti, naj si bo to galica, umetna gnojila, semena, močna krmila i. t. d.

Pomen zadružne discipline.

Če smo rekli, da so blagovne zadruge višja, težavnejša oblika zadružne organizacije, zato pa je pri njih tem večje važnosti zadružna disciplina in zavednost članov. Uspeh teh zadrug, ali še bolje rečeno, dosega postavljenega cilja je odvisna od tega, ali pri članih blagovne zadruge vlada disciplina in zavednost ali ne. Disciplina je bistveni pogoj, tista notranja sila, da komplicirana mašina zadružne organizacije deluje, da dela po načrtu in namenu, ki ga ji je postavil izumitelj. Brez discipline je zadružna organizacija to, kar komplicirana mašina, za katero ni mojstra, da bi jo prav sestavil in spravil v pogon.

Disciplina pri zadrugi je kakor disciplina pri armadi. Armada brez discipline mora v boju podleči, ker ni smotrnosti, ker ni enotnosti akcije vseh delov po enotnem vojnem načrtu, po enotni volji komande. Tudi zadružništvo je v boju z nasprotniki zadružništva, v boju s težavami in ovirami, ki mu jih stavi na pot praktično življenje. V tem boju je odločujoča zadružna disciplina članov. Zato naj nam bo dovoljeno, da v sledečem razpravljamo o zadružni disciplini in o pogojih zanjo: na strani članov, na strani uprave in na strani zadruge same.

I. Pogoji za disciplino na strani članov.

Zahteva se disciplina od zadružnikov. Da bo disciplina pri zadružnikih, so potrebni nekateri važni pogoji in to:

a) Potrebna je **zavednost članov**. Zadružništvo ne more zahtevati slepo disciplino, kakor jo zahteva vojska, temveč zahteva disciplino le na podlagi spoznanja: na zadružni zavednosti in zadružni zavesti. Zadružnik se mora zavedati, da mu je zadruga pot, po kateri se izogne dragi kontribuciji trgovskega posredništva in mešetarstva. Vsakemu zadružniku mora biti jasno pred očmi, da mu je zadružništvo pot do neodvisnosti od izkoriščevalcev, ker v zadrugi on postane sam svoj trgovec in bi mogel celo postati sam svoj tovarnar, ako bi se blagovne zadruge močno razvile in pristopile k proizvodstvu.

b) Pogoj za disciplino pri zadružnikih je tudi gotova **stopnja izobrazbe**, zlasti strokovne izobrazbe. Potrebno je, da zadružnik zna ločiti velike razlike v kakovosti pri raznih vrstah blaga, posebno pri kmetijskih potrebščinah. Pri nekaterih vrstah blaga je že mogoče, da to razliko ugotavlja sam. Prav pri mnogih pa se ta razlika more ugotoviti le tehničnim potom: z analizo. V takem slučaju mora zadružnik vedeti, koliko procentov fosforja je v umetnem gnojilu, koliko beljakovin predstavlja močno krmilo, kakšna je provenienca semena in kakšna njegova kaljivost i. t. d. Vse te stvari mu more jamčiti zadružna nabava. Glede vseh teh stvari pa je na negotovem, če kupuje blago od posrednikov.

c) Pogoj za zadružno disciplino je tudi **zavest pripadnosti k zadružni organizaciji**, k zadružni armadi, katera se

bori za skupne koristi, katera z bojem ustvarja splošno blagostanje. Zavest skupnosti po načelu: »Vsi za enega, eden za vse!« je temelja zadržna lastnost. Ta zavest skupnosti bo polagoma privedla do tega, da se bo bolj in bolj posameznik zavedal **odgovornosti nasproti celoti**. Te zavesti v zadržništvu preveč manjka in ne samo v zadržništvu, tudi v drugih pokretilih. Vsak zadržnik bi moral preudariti tole: »Če bi bili tudi drugi tako malo disciplinirani in tako nezavedni kakor sem jaz, potem zadržga ne bi mogla uspevati. Ker pa spoznam, da je meni kakor tudi drugim zadržga potrebna, zato hočem in moram do konca in natančno izpolniti svojo odgovornost napram skupnosti. Kot zaveden član hočem prav vse nabavljati po zadržgi in prav vse vnovčevati po zadržgi.« Dokler pa te zavesti skupnosti ne bomo izvedli, ne bo uspeha v našem blagovnem zadržništvu in lepo zadržno geslo: »Vsi za enega, eden za vse!« bo ostalo samo

fraza, samo lepe besede, ki se jih nihče ne drži.

č) Kot pogoj za zadržno disciplino moramo navajati tudi še **smisel za varčnost**. Potrebno je, da zadržnik zna ceniti in izračunati, kako že majhna razlika v cenah pri nakupih potrebščin v teku daljše dobe napravi velike vsote. Ne da bi dejal: »Kaj pa je ta malenkost, za kolikor je zadržga cenejša!« in »Ali se spleča, da za to malenkost postanem zadržgar in hodim kupovat v zadržgo,« ampak da reče: »To so malenkosti vsakdanjosti, ki pa sestavljajo življenje in njegovo vsebino. Te malenkosti pomenijo v 10, 20, 30 letih celo premoženje, zlasti še, če računam obresti.«

In prav je, da zadržnik pri tem računa ne le, koliko si v teku časa on sam prihrani, ampak tudi, koliko si v teku časa **zadržga nabere lastnega premoženja v svojih rezervah**, v svojih nepremičninah. To skupno premoženje ni tuje, ni trgovčevo, ampak je skupna last vseh zadržnikov. (Dalje prih.)

Obveznice za likvidacijo kmetskih dolgov.

Finančni minister je predpisal pravilnik o izdaji 3% obveznic za likvidacijo kmetskih dolgov in o anuitetni službi po teh obveznicah. — Pravilnik se glasi:

1. Država izdaja obveznice, ki nosijo naziv: »3% obveznice za likvidacijo kmetskih dolgov«. S temi obveznicami se bo izplačevala nepokrita razlika do 25% iz odst. 2, čl. 10 in ostanek v višini 25% po odst. 2, čl. 11 uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, povečana za 1%.

Odlomki izpod 100 Din se bodo izplačevali v gotovini, če so izpod 50 Din

ali v eni obveznici za 100 Din, če so nad 50 Din.

2. 3% obveznice za likvidacijo kmetskih dolgov se glase na prinosca, imajo plašč in kuponsko polo z 20 kuponi.

Te obveznice bodo izdane v komadih po 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 imenskih Din. Za vsak komad se začne numeracija s številko 1.

Dan izdaje je 1. marec 1937.

Obveznice bodo nosile vtisnjene podpise finančnega ministra in načelnika oddelka drž. dolgov in drž. kredita.

3. Obveznica za likvidacijo kmet-
skih dolgov nosi 3% dekurzivnih obre-
sti počenši s 1. marcem 1937.

Obresti se izplačujejo na podlagi
predloženih kuponov počenši s 1. mar-
cem 1938, ko dospeva prvi kupon.

4. Dolg po 3% obveznicah za likvi-
dacijo kmet-
skih dolgov se mora amorti-
zirati v teku 20 let. Prvo odplačilo dolga
bo 1. marca 1938, zadnje 1. marca 1957.

Amortizacija se lahko vrši ali po
nominalnih letnih žrebanjih ali s pro-
stim odkupom.

Obveznice, ki so pripadle državi od
propadlih kavcij, bodo služile za pove-
čano amortizacijo in bodo dostavljene
neposredno Oddelku drž. dolgov in drž.
kredita. Obveznice, katere prejme dr-
žava ob priliki izplačila davčnih za-
ostankov in neplačane dopolnilne takse
v smislu čl. 19 uredbe o likvidaciji kme-
čkih dolgov, se morajo porabiti za amor-
tizacijo v smislu odredb v amortizacij-
skih načrtih.

Če se amortizacija vrši z žrebanjem,
se to žrebanje opravi v Oddelku držav.
dolgov in drž. kredita dva meseca pred
rokom dospelosti kupona. V tem prime-
ru se izžrebajo zavitki, ki vsebujejo 100
števil po 100 Din ali 20 števil po 500
Din, 10 števil po 1000 Din ali 2 številki
po 5000 Din ali 1 številko po 10.000 Din.

Izžrebane obveznice se izplačujejo
po imenski vrednosti počenši s 1. mar-
cem, ki sledi žrebanju.

Obresti na obveznice, amortizirane
z žrebanjem, nehajo teči onega dne, ko
so postale plačljive.

Amortizirane obveznice, predložene
v plačilo, morajo imeti vse nedospеле
kupone, drugače se bo vrednost nedo-
spelih kuponov odbila ob plačilu.

Dokler se ne ugotovi končni zne-
sek dolga, bo finančno ministrstvo naj-
manj vsaka dva meseca pred rokom
1. marca predpisalo amortizacijski na-
črt za odnosna leta. Po poteku te dobe
se ugotovi končni amortizacijski načrt.

Amortizacijski načrt se objavi v
»Službenih novinah«.

5. Priv. agrarna banka bo vršila za
račun oddelka drž. dolgov in drž. kre-
dita anuitetno službo za 3% obveznice
za likvidacijo kmet-
skih dolgov.

V zvezi s to službo bo Privilegirana
agrarna banka:

a) prejerala od oddelka držav. dol-
gov in drž. kredita depo potrebne koli-
čine 3% obveznic in jih bo izdajala ko-
ristnikom v smislu čl. 10 in 11 uredbe o
likvidaciji kmet-
skih dolgov z dne 26.
septembra 1936.

b) zamenjavala bo obveznice manj-
ših kosov za večje in obratno, pri tem
računajoč 5 Din za vsako novo obvez-
nico, izdano v zameno za obveznice,
predložene v zamenjavo;

c) izplačevala bo dospele kupone v
Beogradu, pri svojih podružnicah, pri
Poštni hranilnici in njenih podružnicah
kakor tudi pri vseh poštah v državi;

d) izplačevala bo amortizirane ob-
veznice;

e) vodila bo potrebne knjige in
predlagala oddelku drž. dolgov in drž.
kredita poročila o stanju obveznic v ob-
toku;

f) zbirala bo vse izplačane kupone
ter obveznice, namenjene za amortiza-
cijo, s tem, da jih po začasnem uničenju
dostavlja oddelku drž. dolgov in drž.
kredita zaradi opravičenja proračuna in
definitivnega uničenja.

Vse ostale posle, s katerimi se re-
gulira obrestna in amortizacijska služ-

ba teh obveznic in postopek z začasnim uničevanjem teh vrednostnih papirjev bo vodila Privilegirana agrarna banka po posebnih odlokih finančnega ministra, katere slednji izdaja po predlogu oddelka drž. dolgov in drž. kredita.

6. Neplačane obresti zastarajo za leto dni od roka dospelosti.

Amortizirane obveznice zastarajo v 5 letih od roka dospelosti za plačilo.

Zneski od zastarelih kuponov in od zastarelih amortiziranih obveznic kakor tudi dohodek od zamenjave obveznic pod odst. b, čl. 5 tega pravilnika, se vnašajo v sklad za izplačilo kmet. dolgov.

7. Ustanove iz odst. 1, čl. 7 uredbe o likvidaciji kmet. dolgov morejo v svojih knjigah bilancirati po nominali 3% obveznice v smislu odstavka 2, člena 10 in odst. 2 čl. 11 uredbe.

8. 3% obveznice se bodo sprejemale na blagajnah davčnih uprav in onih ob-

čin, katerim je zaupano knjiženje in izterjevanje neposrednih davkov, za odplačilo davčnih zaostankov do konca leta 1932.

9. Te obveznice se bodo sprejemale na blagajnah uprav tudi za plačilo neplačane prenosne dopolnilne takse (redne in kazenske do vključno leta 1935).

Izvršilni stroški tako za neposredne davke in dopolnilno prenosno takso se ne morejo plačati s temi obveznicami, ampak samo v gotovini.

10. 3% obveznice se bodo sprejemale za odplačilo dolgov iz čl. 8 in 9 tega pravilnika po imenski vrednosti.

V kolikor je dolg manjši od zneska obveznic, se razlika ne bo vrnila v gotovini.

Podrobne odredbe o knjiženju tako plačanih davkov in taks bo predpisal davčni oddelek v sporazumu z oddelkom drž. računovodstva.

Zvezine objave.

Vinkulacija zavarovalnih polic. Opozorilo posojilnicam. — Pri posojilih na vknjižbo je bila običajna tudi vinkulacija požarne zavarovalne police dotičnega dolžnika v korist posojilnice. To vinkulacijo je izvedla zavarovalnica, pri kateri je bil dolžnik zavarovan. Sedaj so pa posojilnice svoje kmečke terjatve, nastale pred 20. 4. 1932, izročile Agrarni banki. Zato je potrebno, da glede vseh onih kmečkih dolžnikov, pri katerih je bila izvedena vinkulacija zavarovalne police v korist posojilnice, obvestijo zavarovalnico, da je dotična terjatev odstopljena PAB. To je potrebno, da zavarovalnica prepíše vinkulacijo police na Agrarno banko.

PAB bo dajala predujme denarnim zavodom na tekočo anuiteto. Uprava Privilegirane agrarne banke je izdala odlok, da bo začela v skladu s čl. 30. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov dajati na račun prve anuitete predujme denarnim ustanovam in zadrugam iz odstavka 1., člena 7. uredbe. Te predujme bo dovoljevala centrala na posamič vložene prošnje. Denarni zavodi s sedežem na teritorialnem področju podružnici, ki bo te prošnje, izpopolnjene s potrebnimi podatki o izročnem portfelju, poslala centrali. Višina teh predujmov ne more presegati 25% enoletne anuitete, ki pripada dotičnemu denarnemu zavodu. Na dovoljene predujme bo PAB računala 3% letnih obresti. De-

narni zavod, ki želi predujem, mora v svoji prošnji navesti tele podatke: 1. kolikšne so njegove terjatve, prijavljene PAB, obračunane in ne znižane po odstavku 1., členu 4. uredbe in njegove terjatve po odst. 2., čl. 4. uredbe (obresti in stroški), kakor tudi višino celotne odpisane in nepokrite terjatve. 2. Ali je v času, odkar je stopila uredba v veljavo, pa do zdaj dobil kakšne zneske od dolžnikov, katerih terjatve je prijavila PAB, in v kateri višini. 3. Koliko dolguje reeskontnim upnikom in katerim. Pri reševanju teh prošenj bo banka upoštevala: ali je prizadeta ustanova izročila banki z osnovnimi dokumenti o dolgu tudi posamične sezname dolžnikov z zbiralnimi polami, odnosno ali je izročila samo navadne sezname z osnovnimi dokumenti o dolgu. Prav tako bo banka upoštevala, koliko je katera podružnica na svojem področju izterjala na račun prve anuitete in bo v mejah teh izterjanih zneskov dajala predujme ustanovam na tistem področju podružnice.

Zadružništvo v inozemstvu.

Zadružno časopisje v Zedinjenih državah v zadnjem času močno narašča. Organizacije izdajajo 14 časopisov, ki se tiskajo v 475.000 izvodih. Ta številka je sicer za tako veliko državo primeroma nizka, toda opaža se, da število naročnikov hitro raste. Tako je glasilo konsumentov v North Kansas Cityu v prvih petih mesecih lanskega leta po-

dvojilo svojo naklado. Pri listu »Cooperative Distributors« je število naročnikov v zadnjih dveh letih poskočilo od 5.000 na 60.000, njegov obseg pa se je povečal od 12 na 56 strani. Ta napredek časopisja bo imel znaten vpliv na nadaljnji razvoj zadružništva v USA.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 100.—; kalijeva sol po 100 kg Din 150.—; kostni superfosfat Din 123; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 187.—; kostna moka Din 100.—; nitrofoskal v vrečah Din 145.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 6.70; žveplo Din 2.80. Pri vagonškem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700—2.000; čistilnik 10 sit 1.500 Din; plugi Lesce Din 880—995; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do Din 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400—1.700; brzoparilniki Din 1.050 do 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki 900 Din; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike »Rapp« Din 70.—. Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5.000 kg franko vsaka postaja. Modra galica pri vagonškem odjemu po konkurenčni ceni.

Manufakturo vseh vrst po ugodnih cenah tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami članic »Zadružne zveze« nudi Oblačilnica za Slovenijo v hiši Gospodarske zveze.

Občni zbor Kmetijskega društva v Jama-Praše, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 ob 4 popoldne v društvenem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Križevcih (Prekmurje), r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 10 v državni narodni šoli. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Komendi, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 v prostorih hranilnice. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Odobritev proračuna za l. 1936. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem, r. z. z n. z., se bo vršil dne 21. junija 1937 ob 1 popoldne v posojilniški dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Delavskega stavbenega društva v Ljubljani, r. z. z n. z., se bo vršil dne 30. junija 1937 ob 1/2 14 v zadrudni pisarni na Kongresnem trgu št. 2. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Eventualna likvidacija ali sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

44. redni občni zbor Vzajemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil dne 25. junija 1937 ob 1/2 30 v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 3 popoldne v prostorih Hip na Tabru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Računi za leto 1936. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Odpis rezerve za kritje neizterljivih in dubioznih dolgov. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Okrajne posojilnice v Mokrogonu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937

ob 3 popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Planini pri Rakeku, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 1/2 5 popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na Pohorju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 10 v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Elektrostrojne zadruge v Podblici, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 3 popoldne na Jamniku št. 1. Dnevni red: Tolmačenje zadrudnih pravil § 4, točka 1 in pa dodatek k § 4, točka 5.

Občni zbor »Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge, zveze kmetijskih podružnic v okraju Ljutomerskem« in Radenci, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 po rani sv. maši ob 8 v učni sobi banovinskega nasada pri Kapeli. Dnevni red: 1. Potrditev letnega računa. 2. Razdružba in likvidacija zadruge. 3. Izvolitev načelstva in nadzorstva oziroma likvidatorjev.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sevnici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 30. junija 1937 ob 10 popoldne v tukajšnjih posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem letnem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smledniku, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1936 ob 15 v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za 25. 9. 1936. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice pri Sv. Križu pri Kistanjvici, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 11. julija 1937 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskih zaključkov za dobo od 1. januarja 1936 do 25. septembra 1936 in od 26. septembra 1936 do 31. decembra 1936. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slivnici, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1937 ob 8 zjutraj v uradnih prostorih v župnišči. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev in potrditev računskega zaključka za l. 1936. 4. Volitev načelstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob ¼ 4 popoldne v dvorani Kmetijskega društva v Sodražici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 15 v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 4. Dopolnilna volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 3 popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 3. Sprememba pravil. 4. Morebitna volitev dveh članov nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 3 popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Računski zaključek za l. 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Janžu na Dravskem polju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 24. junija 1937 ob 7 zjutraj v Društvenem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Revizijsko poročilo. 4. Odobritev računskih zaključkov z dne 25. septembra in 31. decembra 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Jerneju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 16 v prostorih društvene dvorane. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Konzumnega društva v št. Jerneju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 15 v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 4. Odobritev odpisa dubioznih terjatev. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Družne elektrarne v št. Jerneju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob 17 v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Sklepanje o spremembi pravil glede znižanja deležev. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor živinorejske selekcijske zadruge v št. Jerneju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob 8 v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

34. redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. julija 1937 ob ¼ 11 popoldne v pisarni iste. Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka in bilance za leto 1936. 4. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob ¼ 7 popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskih zaključkov za leto 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trzišču na Dolenjskem, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob ¼ 5 popoldne v župnijski pisarni v Trzišču. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev rač. zaključka za leto 1936. 7. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice pri Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1937 ob ¼ 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge za sodni okraj Višnja gora, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. junija 1937 ob ¼ 8 zjutraj v dvorani pri Fari. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Veržeju, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 27. junija 1936 ob 8 popoldne v zadrugi pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka z dne 25. 9. 1936 in 31. 12. 1936. 5. Volitev: a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagraddu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 4. julija 1937 ob 15 v društveni prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1936. 4. Slučajnosti.